

10 tips för bättre kommunikation mellan skolan och hemmet

– Barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

Allt för ofta brister kommunikationen mellan skola, elever och föräldrar. I den här artikeln går vi igenom utmaningar och möjligheter för att etablera ett nytt arbetssätt som resulterar i en fungerande och tät kommunikation för barn med NPF. I dag finns det många nya kommunikationsmöjligheter som kan vara till hjälp.

För barn är det viktigt med ett gott samarbete mellan hemmet och skolan. Otillräcklig kommunikation skapar osäkerhet, oro och många gånger onödiga problem. Idag räknar man med att cirka sju procent av svenskarna lever med någon typ av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning såsom ADHD, autism eller tourettes syndrom.

I en undersökning från Trygg-Hansa, som genomförts i samarbete med riksförbundet Attention, svarade 9 av 10 föräldrar till barn med NPF att de ofta eller ständigt känner stress kopplad till sitt barns situation. En väl fungerande kommunikation mellan pedagog och vårdnadshavare är en förutsättning för att det mycket viktiga samarbetet mellan skola och hem ska fungera. Föräldrar till barn med NPF upplever att de ständigt behöver jaga och ligga på för att få tillräckligt med information.

Skolan har till uppgift att aktivt arbeta för en fungerande kommunikation och varje skola bör följa skollagens riktlinjer kring kommunikation och samverka med hemmet (se faktaruta på nästa sida). Men hur ska vi göra för att kommunikationen ska fungera i praktiken och inte bara på pappret?

En väl fungerande kommunikation mellan pedagog och vårdnadshavare är en förutsättning för att det mycket viktiga samarbetet mellan skola och hem ska fungera.

Här har vi samlat de **10 bästa tipsen för en bättre kommunikation och tryggare vardag!**

1. Avhandla småsaker innan de växer sig stora

1. Avhandla småsaker innan de växer sig stora

I en studie gjord vid Göteborgs Universitet om faktorer som påverkar kom-

munikationen mellan pedagog och vårdnadshavare, berättar en pedagog och tidigare förskollärare att den dagliga kontakten vid hämtning och lämning på en förskola är en bra modell. Då har man ju tillfälle att avhandla småsaker direkt så att de aldrig hinner växa sig stora.

För barn skapar en tät kontakt med hemmet större trygghet i skolan. Det är ännu viktigare för elever med NPF som har stort behov av information i förväg om aktiviteter och annat. Övriga föräldrar kan bli mycket jobbiga. Många föräldrar till barn med NPF berättar om en minutiös planering för att få vardagen att gå ihop. En tät kontakt med skolan är viktig för att eleven ska känna sig trygg och kunna förbereda sig på saker i förväg. En extra påminnelse dagen innan om "gymnastik i morgon" kan dels hjälpa till så att gymmapåsen kommer med och att dagen inte blir förstörd. En påminnelse kan också göra att man mentalt kan förbereda sig hemma på en gymnastiklektion och förebygga jobbiga situationer.

2. Kommunicera både positivt och negativt

Kontinuerlig kontakt bäddar för en mer nyanserad, direkt och ärlig kommunikation som blir både positiv och negativ.

2. Kommunicera både positivt och negativt

När kontakt sker mer sporadiskt är det stor risk att viktiga saker faller mellan stolarna och det blir "akut problemlösning" snarare än en lägesrapport.

3. Samarbeta

Hemmet är barnets ena värld och skolan den andra. En mamma som bloggar* om livet och arbetet med personer som har NPF, beskriver sin situation så här "Man kan uppleva det som att man står med ena foten på en flotte och andra foten på en annan flotte. Och flottorna liksom driver omkring lite hur som helst oberoende av varandra. Man ser sig omkring och frågar desperat var den fasta punkten – navet är, bara för att upptäcka att det liksom är man själv..."

3. Samarbeta

En tät kontakt gör att man kan samarbeta och agera från båda håll. Visst är det skönt när någon vet!

Om man på skolan vet att helgen varit svår för eleven har man möjlighet att bemöta med extra pepp på måndag morgon. Att som förälder veta hur skoldagen varit är också av stor betydelse.

När vi är informerade kan vi engagera oss i varandra. Att bekräfta med några små ord kan betyda så mycket! Många gånger känner man att man inte räcker till som förälder eller pedagog. Tillit och ett gott samarbete gör att allt blir enklare för alla.

Bygg upp ett förtroende och tänk tvåvägskommunikation. Lämna utrymme för input och frågor. Föräldrar är experter på sina barn men kan inte allt om skolan. Öppna upp för en rak, tydlig och ärlig dialog!

*Blogg: <http://www.kaosteknik.se>

Vad säger lagen? skollagen och läroplanen anger att:

§ Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

§ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.

§ Läraren ska samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och

kunskapsutveckling, och hålla sig informerad om den enskilda elevens personliga situation och iaktta respekt för elevens integritet.

§ Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till

att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

§ Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

4. Prata inte över huvudet

4. Prata inte över huvudet

Det kan verka självklart men är absolut något som förekommer allt för ofta. Att uppleva att man blir "pratad om" och inte tillfrågad kan vara mycket jobbigt och ledsamt även om man har svårt att uttrycka sig. Det finns många sätt att vara delaktig i beslut. Med rätt hjälpmedel och rätt förutsättningar kan många situationer förenklas och onödigt "överhuvudprat" undvikas. Prata inte om. Prata med!

5. Ha en positiv inställning till ny teknik

I rapporten "Fortfarande svår skolgång för elever med NPF" som är framtagen av riksförbundet Attention, presenteras en rad insatser som skolan kan göra för att underlätta skolgången. Endast 42 % har svarat att de har tekniska hjälpmedel för att underlätta skolgången. Det är en låg siffra med tanke på hur mycket tekniken kan hjälpa och spara tid.

Bortkastat informationsutbyte och dubbelt jobb

Scenario: Läraren Karin föredrar att använda penna och papper när hon ska informera en förälder om skoldagen. När hon skulle skriva ut en rapport i måndags blev det papperstrassel i skrivaren. Hon får svindel varje gång det pratas om nya program som ska användas.

5. Ha en positiv inställning till ny teknik

När Alfons ska gå hem får han med sig en blå skrivbok där Karin har skrivit om hur dagen har varit. Skrivboken kommer aldrig fram till Alfons föräldrar och de undrar hela helgen om det hänt något särskilt i skolan eftersom Alfons är så arg.

Det kan verka jobbigt eller svårt att lära sig nya program och många lärare upplever att de redan är överbelastade med arbete. Men till alla som känner ett motstånd till att ta till sig ny teknik – tänk på att om du bara ger det en timme eller två kan du spara flera! Försök att ha en positiv inställning till att testa nya vägar. Tekniken kan ge oss massa extra tid om vi vågar testa nytt.

6. Tänk "delad glädje är dubbel glädje"

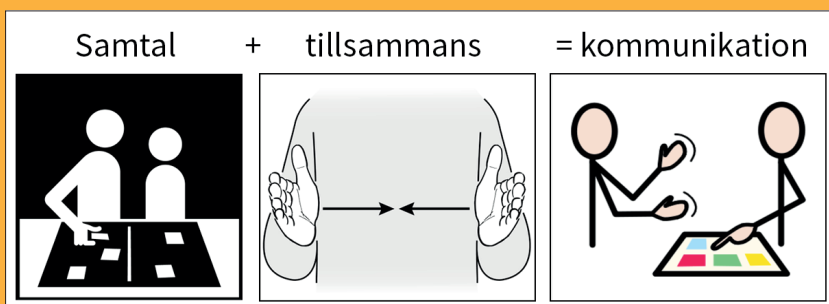
Specialpedagogen Annika Stock på Västbergaskolan i Stockholm berättar hur hon får kommunikationen att fungera smidigt och snabbt med PictureMyLife, en digital Dagbok som gör det möjligt att ha en tät kommunikation med hemmet. Dagboken är webbaserad och fungerar i mobilen, läsplattan och datorn. "Det är snabbare, det är mer direkt och jag upplever att jag kan dela glädjen med föräldrarna med en gång och jag får också respons från föräldrarna. Det fick jag inte så ofta förut och jag behöver också en liten kick i bland".

6. Tänk "delad glädje är dubbel glädje"

Hon berättar att materialet och inläggen i Dagboken många gånger fungerar som inspiration för skoluppgifter och det man pratar om i skolan. Eleven är själv delaktig i Dagboken med egen förenklad inloggning och möjlighet att lägga upp bilder eller skriva. Bildbaserna Widgit-symboler, Pictogram och Ritade Tecken ingår*.

För föräldrarna som får ett pling i mobiltelefonen när något läggs in under skoldagen är det också fantastiskt och en förälder säger: "Jag älskar dagboken, det är som om jag är där, fast jag inte är det".

Annika Stock berättar att hon genom PictureMyLife har fått en närmare relation till föräldrarna vilket underlättar all kommunikation. Hon sparar mycket tid varje dag och har en mer strukturerad dokumentation över varje elev som dessutom kan nås av föräldrar var och när som helst. Som lärare kan det vara svårt att vara tillgänglig på telefon. Men appen gör det möjligt att kommunicera snabbt och ofta. "Jag kan dokumentera löpande i stället för att behöva göra allt i slutet av dagen", säger Annika Stock som tycker att alla skolor borde testa PictureMyLife.

*Bildbaser används ofta som stöd i kommunikationen. Det finns olika bildbaser man kan använda, t ex Pictogram, Ritade Tecken och Widgit-symboler.

7. Se över alternativ till traditionell kontaktbok

Att ha en kontaktbok med känslig information som reser i en ryggsäck mellan skolan och hemmet är inget vinnande koncept. Med den digitala Dagboken PictureMyLife garanterar man en säker hantering. Alla som ska ta del av information och bilder i Dagboken behöver logga in med ett lösenord och det finns ingen risk att dokumentationen hamnar i fel händer eller tappas bort.

7. Se över alternativ till traditionell kontaktbok

En traditionell kontaktbok är också svår på så sätt att när kontaktboken väl kommer fram har man kanske glömt de små positiva detaljerna man skulle berätta och skriver istället ner det allra viktigaste.

Man glömmar de där små framstegen som kanske är de mest väsentliga.

Att använda en applikation som PictureMyLife ger möjlighet till en nyanserad kommunikation. Kanske låter det klyschigt – men en bild säger mer än tusen ord.

Lisa Lidgren är förälder och använder PictureMyLife. Hon berättar om tiden innan den digitala dagboken. Då skulle hennes son bära en kontaktbok till och från skolan. Ibland kom den inte fram och ibland var det fel bok som kom med hem. Det var lätt att missa information både för henne och lärarna. Hon upplever att det är mycket smidigare och tryggare med den digitala dagboken. ”Man vet om någon har läst och man kan markera att man tagit del av informationen även om man inte har möjlighet att svara just då”. Hon beskriver att det underlättar enormt att alla som arbetar med hennes son löpande kan få information via Dagboken. Om det har varit en jobbig morgon med något problem kan hon direkt meddela skolan så att de kan ta emot hennes son och ta hänsyn till det nyss inträffade. Hon tycker också att det är guld värt när det plingar till i mobiltelefonen och man får ”ett glad på rasten foto” efter en jobbig morgon.

8. Gör kommunikationen till ett roligt inslag

Information ska vara enkel och rolig att ta till sig.

Om man skickar en bild kanske det räcker med en kort bildtext för att informera om något. Det blir ett trevligt meddelande som inte behöver ta så mycket tid. Med PictureMyLife är det också möjligt att skicka korta videofilmer.

9. Återkoppla

Återkoppling är viktigt i all typ av kommunikation. Utan återkoppling skapas lätt osäkerhet. Man vill ha någon typ av svar eller veta att mottagaren har fått meddelandet. Med PictureMyLife är det här superenkelt eftersom man kan markera att man har ”läst”.

10. Utvärdera

Följ emellanåt upp och utvärdera själva kommunikationen.

Fråga föräldrarna:

- Hur upplever du kommunikationen med skolan?
- Fungerar vår dialog?
- Tycker du att du som förälder har tillräcklig insyn?
- Är vi tydliga? Känner du att du kan vara ärlig och fråga det du vill?
- Saknar du något?
- Finns det tillfällen då du fått för lite information?

Inse värdet i att få feedback och råd. Om vi är beredda att se problemen kan vi också lösa dem. Man kan alltid bli bättre!

Nu har vi gått igenom tio tips för bättre kommunikation mellan skolan och hemmet.

En fungerande kommunikation gör vardagen enklare för alla. Ta en stund för att reflektera över kommunikationen på din skola. Hur kan den bli bättre?

Kocksgatan 42, 116 29 Stockholm

E-post: info@picturemylife.se

Följ oss på:

Vill du få fler tips och nyheter från PictureMyLife?

Anmäl dig till vårt nyhetsbrev på vår hemsida

<https://picturemylife.se>

Gillar du det du läste? Dela gärna artikeln vidare.

Källor:

- <http://attention-riks.se/wp-content/uploads/2016/01/Rapport-Skolenkat-2015.pdf>
- <https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/7206/1/VT07-1030-03.pdf>
- <http://specialpedagogik.se/foraldrar-litar-inte-pa-sarskolan/>
- http://www.specped.su.se/polopoly_fs/1.46270.13209162571/IOL_Forskning_15.pdf
- http://attention-riks.se/pdf-bank/goda_exempel/#p=19

- <http://www.funkaportalen.se/Reportage/Livsstil-Relationer/Att-ha-barn-med-funktionshinder/9-av-10-foraldrar-till-barn-med-neuropsykiatriska-funktionsnedsattnings-oroliga-for-framtiden.aspx>
- <https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/laroplan>
- <https://www.skolverket.se/regelverk/skollagen-och-andralagar>